

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De privilegio Cruciatæ circa prædicta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

eadem domo) si enim habitent in alia, nec proprie, nec improprie sunt de familia.

An sicut concedimus omnes, dominum solum sine familia posse sibi celebrari facere, ita concedendum sit posse quemlibet ex familiaribus, sine praesentia domini, dicam n. 40.

Nec non in Hospitum tuorum Nobilium praesentia.

32. Hanc clausulam in omnibus ejusmodi Brevibus non lego, Vbi igitur adest, conceditur privilegium audiendi Missam, & satisfaciendi praeccepto diei festivi, tum ipsi hospiti, tum ejus famulis ipsum forte comitantibus, idque ob regulam connexorum, & ob extensionem privilegij favorabilis: non enim esset amplius favor, si dominus ob audiendam Missam a famulis esse desereretur. Nobilis, inquam, nec necessario, ex genere nobili procreatus, ut ex supradictis n. 5. colligi potest.

33. Extendit idem privilegium Pellizzarius, ibid. g. 13. ad hospitem unius dici, hoc est, ad nobilem, qui ad prandium invitaretur pro uno solo die, quia adhuc hospes est censendus in materia hac favorabili. Immo id affirmat etiam si de industria talis vir nobilis invitaretur ad prandium ad finem ut frui tali Privilegio posset, quia haec non esset fraus, sed solum reddere habilem illum hospitem ad fruendum indulto, sicuti habilis redditur ad comedendas carnes is, qui exiens a loco, ubi est jejunium de praeccepto, se confert ad locum, ubi tale praecceptum non adest.

Volumus autem, quod familiares servitii tuis non necessarij ibidem Missa interefferent ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia diebus festis de praeccepto minime liberi censantur.

43. Alij ergo non satisfaciunt, quia clare excluduntur a Pontifice. Quare non est excipiendus Homobonus de exam. Ec. qu. 14. tr. 8. c. 5. p. 2. contrarium sentiens, ductus ea ratione, quod jam est consuetudo audiendi Missam extra Parochiam, unde nec ab Episcopo possint Fideles nunc cogi ad illam audiendam in Parochia: non est, inquam, excipiens, quia nunquam introducta est consuetudo audiendi Missam in loco a Summo Pontifice prohibito.

35. Scio etiam Pellizzarium tom. 2. Man. Reg. tr. 8. c. 2. sec. 2. subsec. 2. g. 14. contra me sentire, & asserere auctoritatem Castropalai tr. 12. de Euchar. Sacrificio, d. unica pag. 16. num. 13. in simili, & insuper docere prohibitionem hujus Brevis ibi positam. Volumus ut ab obligatione, audiendi Missam minime liberi censantur, ponit ex stylo curiae, quia fortasse alicubi non est abrogatus ritus antiquus, quo Missa in propria Parochia audienda erat: at in nostris Regionibus ubi jam ille ritus est abrogatus, hanc clausulam perinde se habere, ac si non fuisset apposta.

36. Sed certe in ejus sententia pedibus ire non possum, quia magnam mihi vim facit dicta prohibitio tam expressa, & absoluta Pontificis; Quare puto quod ipse dum dicit *Volumus &c.* satis clare praecipiat, ut qui non est ex privilegiatis, satisfacere obligetur in Ecclesia, & non alibi. Ubi ergo audiendi Missam in Parochia quomodocumque abrogatus induci hic minime potest pro sententia nobis contraria, quia excludens Pontifex Oratorium privatum a loco apto ad satisfaciendum praeccepto, consequenter inducit praecceptum audiendi Missam in quidem in Parochia, cum id sit abrogatum, sed inducit praecceptum audiendi in loco publico, qui non sit Oratorium illud, quod Pontifex exclusum omnino vult. Fac esse usum jejunare die Dominico, incidente eo die vigilia de praeccepto, velle tamen nunc Summum Pontificem eum usum de medio tollere & praecipere, ut in eo casu jejunetur in Sabbato. Si sic praeciperet. *Volumus ut per jejunium die Dominico factum non satisfaciatur praeccepto jejunij, sed sit obligatio jejunandi in Sabbato:* inquit, qui jejunaret die Dominico satisfaceretne praeccepto? enim vero non satisfaceret, quia eo ipso quod Pontifex excludit illum diem, reddit illum ineptum ad satisfactionem praeccepti, addit enim praecceptum

ad alterum diem: Pari igitur modo dum ad id Oratorium, reddit illum ineptum pro satisfactione praeccepti de audienda Missa, addit etiam illud ad locum, & consequenter remanet in Fidei obsequio audiendi.

De Privilegio Bullae Cruciae circa praesentia Oratoria privata.

37. **D**abitur hic merito aliquis cum in concessione Oratorij privati caveatur ne una Missa ibidem celebretur in feriis; in festis solemnioribus ne una quidem, possint ab illa Bulla Cruciae sine talibus restrictionibus plures celebrari? Respondeo posse tum in proprio in alieno quantumcumque privato Oratorio. Bardi in explicat. Bullae Cruc. p. 2. tract. 2. cap. 6. §. 23. Favent Rodriq. in addit. ad §. 5. num. 4. Luce in exp. Bullae d. p. cap. 5. d. 1. num. 3. Egid. Talam. in exp. Bull. lib. 1. §. 3. num. 4. Ratio est, quia in Bulla Cruciae concedit absolute, & nulla exceptione, ut in privato Oratorio rite approbato, tur etiam tempore interdicti. Ex qua forma concluduntur duo argumenta. Primum notando illam quae particula, si perpendantur ea quae de exceptione docet Barbosa disp. 95. in Impr. Romana lege Cal. tract. de Bulla Cruc. disp. unic. p. 6. a num. 1. citant. noch. Zabarella, Decium facit hunc sensum, solum conceditur ut possit celebrari in ceteris, indifferenter, atque adeo in feriis, & festis quibuslibet quod est minus, sed etiam in tempore Interdicti, est majus. Secundum, quia si Pontifex per Bullam concedit absolute, & sine ulla temporis, vel, ministeria, non possumus nos, posita Oratorij approbatione, id restringere: nam licet in dicti Oratorij approbatione restrictio apponatur, tollitur tamen per eam absolutam, nec ulla limitatione restrictio in Bulla. Exemplum est de Parocho, et Talam. ibidem; is enim quamvis ex vi suae approbationis possit suas oves absolvere, at supposita hac sua approbatione, si ab habente Bullam eligent populum alienum, non ex vi suae approbationis, sed hac approbatione, ex vi concessionis per Bullam. Ita in oratorio approbato, ex vi talis limitatae approbationis, non potest nisi limitate celebrari? at, hac posita, Pontifex Bullam illimitate concedit.

38. Concedit ergo Bulla posse in dicto, quantum imitato Oratorio. Primum celebrari, in dictis solemnioribus & festis. Secundum, posse plures & plures Missas in dictis festis celebrari, & in quibuscumque diebus. Tertium, capi posse ibidem Eucharistiam omnibus diebus post diem Paschae, hoc est, praeter unam communione tempore Paschali in parochia exhibendam: Quae ibidem satisfieri posse praeccepto de audiendo Sacramentum haec omnia posse & cum, qui habet Bullam, & familiares, ac domesticos, & consanguineos habentibus Bullam quae omnia patent ex tenore Bullae, & spem citant doctores citati.

39. Et in hoc ultimo notes pervelim illud, familiares domesticos consanguineos, cum in Brevis Oratoria habeatur, in Tua & familia tua, & hospitibus nobis praesentibus. Consanguineos ergo, & Domesticos si comprehendit praeter Familiares: Bulla et quosnam comprehendit? Nominem consanguineorum comprehendit cognationem habentis Bullam, id est, tam descendentes & ascendentes quam collaterales usque ad quartum gradum, quia omnes dicuntur consanguinei; merito dicit Castrop. de Bull. Cruc. p. 6. num. 8. Lezana tom. 3. p. 7. Bullae Cruciae, n. 14. Rodriq. in exp. Bull. §. 5. n. 5. Lud. a Cruce in exp. Bullae d. 1. cap. 5. d. 8. Nominem autem Domesticos comprehendit puto omnes de quibus dixi nam. 31. quorum quidem alicui ibi large, seu reductivè venimus nomine Familiarium, hic clare; & expresse sunt, & cantur domestici, hoc est in eadem domo viventes, & nique familiares iidem sunt qui nomine Familiarium sunt supra n. 28.

Ex quibus collige Maritum respectu uxoris, & uxorem respectu viri, ut etiam privignum respectu vitrici, & hunc respectu illius, licet comprehendantur sub nomine familiarium, & Domesticorum, sunt enim hi maxime de Familia Domini, non venire tamen ex Castro, lib. 2. sub nomine Consanguineorum, quia tales non sunt, sed affines: ceteros ergo remotos affines, nisi forte de familia inveniantur, excludimus ab hoc privilegio.

40. Quod si contingat casus, ut Dominus habens Bullam non interfit Sacro, poteruntne prædicti de Familia interesse, & satisfacere, imo etiam sibi celebrare facere in dicto Oratorio? Possent negare Rodriguez *ibid.* Henriquez lib. 7. cap. 13. quia soli Domino, aliis autem nominis ratione Domini concessum est privilegiū. Concedit Ludov. à Cruce *loc. cit.* n. 5. cum quibuldam junioribus tacito nomine, quia sicut Dominus potest sibi celebrare facere sine familia non obstant illud, Et, ibi, in fine, & familia sua presentia: ita poterit familia sine Domino. Cujus ulterior ratio esse potest, quia cum Bulla non præscribat presentiam Domini esse necessariam nec nos debemus præscribere, sed affirmare Pontificem voluisse concedere Familiaribus hoc indulgentiam ratione Domini habentis Bullam licet absentis. Utraque sententia est probabilis, & concedentem excipit etiam Calzop. de Bulla Cruc. 6. m. 9. citans Joannem Salas.

41. Adverte denique, quoties quis uti dicto Oratorio privato ad præmissa quæ sunt ex privilegio, voluerit, debere aliquas preces (sufficit etiam unum Ave) Deo potest, pro conservatione unionis Principum, coramque victoria. Ratio est, quia sub hoc onere conceditur talis gratia à Pontifice, ut patet ex tenore Bullæ. Omisso autem erit venialis ex Bardi in *expos. Bull.* p. 2. tract. 2. cap. 3. sect. 5. §. 1. & 2. quia res est ex se levis, nec invalidat concessionem, quia tale onus imponitur sub illa particula, dummodo, quæ regulariter, modum, notat, non conditionem ex Barbosa *disp. 80. in edit. Rom. & Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 33. num. 2.* cujus quidem modi omisso, quando is modus adjicitur actui perfecto, (ut fit in casu nostro, prius enim à Pontifice conceditur perfectè privilegium prædictum, & deinde adjicitur, *Dummodo non, &c.*) non vitiat, hoc est, non invalidat actum, seu concessionem.

§. V. De violatione Ecclesiæ, seu loci Sacrificij, ejusque Reconciliatione, remissione.

De tota hac re agam per occasionem *infra lib. 3. c. 6. §. 3.* ubi sermonem faciam de impedimento loci quod faciendum Sacrum.

CAPUT V.

De Altari, ejusque ornatu.

Altare, quasi particularis locus est Sacrificij. De ipso Agitur, ejusque ornamentis, hic congruè, disputandum breviter est.

§. I. De Altari.

Altare, sine quo sacrificare, peccatum est, sine dum mortale, duplex esse potest: Fixum, & Portatile, seu viaticum.

In Fixo, ut celebrari sine mortali liceat, saltem Tabula superior esse debet lapidea. Ita Coninch. de *Sacr.* q. 83. art. 1. d. n. 238. Fagund. *præcept. Eccl.* lib. 3. cap. 22. n. 1. & passim. Consecratur autem (ut & Portatile) vel ab Episcopo proprio, & Sede vacante, à viciniore, vel ab habente potestatem à Pontifice: Sic Gavant. in *Man. Episc. V. Altare*, in addit. num. 4. citans Rodriq. quæ tamen quamvis raro concedatur Sacerdoti Episcopo inferiori, concessam nihilominus vidisti, obiter, *supra* cap. 1. §. 2. n. 5.

Part II.

2. Nota autem in Ecclesiis non consecratis quemlibet Presbyterum erigere, & destruere posse Altare non consecratum: Sic Azor. p. 1. lib. 10. c. 27. §. 6. ex Sacri. Canon. Lezana *V. Altare*, n. 12. ex consuet. at in consecratis, nullo stabile (ut notat Barb. l. mox citando, n. 3. posse erigi, vel destruere Altare sine Episcopi consensu. Notat item Barbos. de *jure univers.* lib. 2. c. 7. num. 12. in Ecclesia non consecrata, non esse Altare) sanè fixum consecrandum, sine Summi Pontificis licentia.

3. Portatile, ex lapide unico consecraro, constare oportet. Sic item citati, & passim: esto ligno undique circumdatis, ad faciliorem conservationem, vel ad ornatum, possit: modo tamen lapis inclusus sit tantus, ut majorem partem Calicis, & Patenæ capiat, hoc est: ut super illum, Calix, & Patena sustentari queant: quo casu supra lapidem, & non supra lignum curari debet, ut Calix, & Patena ex majori ipsorum parte collocetur: licet id non esse scrupulosè curandum, modo non sit periculum lapsus, rectè moncat Suarez de *Sacram. disp. 81. sect. 5. §. 6.* Dicendum ergo, sine.

4. Usus talis aræ consecrata, est, ut Calix, & Patenæ, sicut dictum est, & etiam particula, si quæ sunt consecrandæ, non solum sint super ipsam, tempore consecrationis, verum etiam, ut *ibid.* sint, usque ad Communionem Sacerdotis: cum enim, etiam & particula prædicta pertineant ad Sacrificium, quod tunc peragitur, & super Aram, & usque ad perfectionem Sacrificij, coram Sacerdote, persistere, ritè debent, de qua re vide quæ dicam *infra lib. 2. cap. 5. §. 2. n. 12.*

5. Nota denique, quod in eo Altari, quo proprius Episcopus celebravit (*cantavit*, habet textus *cap. in Altari, de Consecr. dist. 2.*) eodem die, non licet celebrari ab alio inferiore Sacerdote sine licentia, saltem tacita, ejusdem: Ita Gavant. in *Man. Episc. V. Altare*, n. 28. videtur tamen hic Canon in desertudinem abiisse, nam propterea standum esse consuetudini ejusque loci, rectè notat Lezana *C. Altare*, num. 13.

An ara ex duobus Lapidibus unitis construi, vel refici possit.

6. Fabricavit quidam ex duobus Lapidibus infertis in duabus ligneis tabellis Aram, ita invicem colligatis, ut instar libri, clauderentur, & aperirentur. Dixi, nequam eo uti ad Sacrificium licuisse. Ita Vasq. de *Sacram. disp. 23. c. 2. n. 16.* Fagund. 1. *Eccl. præcept.* lib. 3. c. 122. n. 9. Ratio fuit, quia non fuisset unus Lapis, unam Christi personam significans. Adde quod fuisset contra omnium Ecclesiarum consuetudinem.

7. Quid, si pars lapidis non consecrati addatur seu inferatur parti Aræ consecrata: Dico cum Delugo de *Sacr.* *disp. 20. sect. 2. n. 68.* partem additam non fieri consecratam, quia pars addita non facit unum physicè continuū cum consecrata: Ara enim, ut modo dixi, debet constare ex uno & simplici Lapide, unam Christi personam significante. Quare, nisi pars consecrata tanta sit, ut sustentare Calicem, & Patenam possit, uti ea non licebit, prætextu quod modo dicto, fuerit ref. ita.

8. Scio, quod si affluatur frustum ferici non benedictum, planctus, v. g. benedicta, tota planctus erit benedicta, idemque, si parum aquæ, vel olei infundatur in aqua benedictam, vel oleum consecratum; at in casu nostro, quia requiritur dicta unitas physica, idem dicere non possumus.

An in Ara debeant condi Reliquia Sanctorum.

9. In consecratione altaris solent recondi in ejus sigillo, sacræ Reliquiæ. Sigillum, seu, ut etiam vocant, Sepulchrum, hac in re est parvulus ille loculus in ipsa mensa, vel basi Altaris, seu Aræ, in qua includuntur Reliquiæ; nam propterea Sacerdos, in ipso Missæ introitu osculans Altare, dicit, *Oramus te Domine per merita Sanctorum, quorum reliquia hic sunt.* &c. Dubitatur ergo, an hoc quod fieri solet, ita soleat, ut deficientibus reliquiis, legitima non sit Altaris consecratio?

K 10. Dico